

ทิศทางและการพัฒนานโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปรากฏการณ์การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย 2) เพื่อวิเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย 3) เพื่อสร้างโมเดลการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีระบบ อันประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย ทรัพยากร และความต้องการ 2) กระบวนการ ประกอบไปด้วย การบริหารจัดการ และระเบียบข้อบังคับ 3) ปัจจัยนำออก ประกอบไปด้วย Learning to do และ Learning to know และ 4) ผลลัพธ์ ประกอบไปด้วย Learning to be และ Learning to live together

ผลการวิจัยพบว่า ทิศทางและการพัฒนานโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย จากโมเดลสมการโครงสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในระดับประเทศ พบว่า ปัจจัยนำเข้าเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้ดังนี้ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านผลประโยชน์ ปัจจัยด้านบริบทในพื้นที่ และปัจจัยด้านทรัพยากรของรัฐ สำหรับกระบวนการที่เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทยประกอบด้วย กลไกการสนับสนุนของภาครัฐ นโยบายการจัดการเรียนรู้ของรัฐ การประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษา และการบริหารทรัพยากร โดยปัจจัยนำออกที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การได้รับความรู้เพิ่มขึ้น การได้รับทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพตลอดจนการสร้างประสบการณ์ที่ดี และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของตน การได้รับการยอมรับจากชุมชน การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยผู้มีบทบาทสำคัญที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทยได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ชุมชนผู้สูงอายุ และ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย(1)ด้านปัจจัยนำเข้า ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในประเทศไทยควรให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในความต้องการที่จะเรียนรู้ และต้องคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ เนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีความหลากหลายในมิติของวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาความเชื่อที่แตกต่างกัน (2) ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในประเทศไทยควรใช้แนวทางการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยใช้แนวทางของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ร่วมกับทุกทางสังคม

คำสำคัญ : การเรียนรู้ตลอดชีวิต / ปัจจัยนำเข้า / ปัจจัยกระบวนการ / ปัจจัยนำออก